

Evocant Mendès France

"Descobrir la vida política en una edat relativament tendra, amb un heroi com Mendès France, té els seus avantatges i els seus inconvenients. Els avantatges són prou evidents i no cal insistir-hi; els inconvenients també són prou clars: de Mendès France, en surt un cada cinquanta anys o cada segle i, mentrestant, corres el risc de trobar-te amb un personal que et faci avorrir la política."

Rellegeixo el *Pierre Mendès France* de Jean Lacouture (Seuil, Paris, 1981). M'agrada Lacouture, el seu *Léon Blum*, el seu *Malraux*, el seu *De Gaulle*, el seu *Mauriac*..., fins i tot m'agrada quan escriu sobre rugbi o sobre els jesuïtes. Un gran periodista, un gran escriptor, un gran biògraf, el senyor Lacouture.

Rellegeixo la biografia de Pierre Mendès France per, podríem dir-ne, prescripció mèdica, o, millor dit, com una automedicació per contrarestar la pèssima imatge que em produeix una gran part de la classe política d'aquest país, que es manifesta al Congrés dels Diputats, a la tele, a la ràdio i a les planes dels diaris, entorn de l'anomenat cas dels GAL.

El meu interès per la política arrenca precisament amb el discurs d'investidura de Pierre Mendès France a l'Assemblea Nacional francesa, del 17 de juny de 1954. Fem una mica de memòria. Pierre Mendès France, nascut laic i jacobí, alumne model de l'escola republicana, brillantíssim estudiant de Dret —el més jove advocat de França— i de Ciències Polítiques; diputat de l'Eure —el més jove diputat de França—, president de la Comissió de Finances de l'Assemblea Nacional, sots-secretari del Tresor en el segon govern de Léon Blum, antic ministre del general de Gaulle, és designat, el 14 de juny de 1954, pel president Coty, per formar govern, el quinzè govern IV República. Mendès France té quaranta-set anys. Fa sis setmanes que les tropes franceses de l'Indo-xina han estat vençudes i humiliades a Dien Bien Phu. La guerra és pràcticament perduda i els caps del cos expedicionari desitgen la pau i poder tornar a França. Pierre Mendès France, en el seu discurs, es compromet a dur la pau. I la va dur.

Recordo, com si fos ara, la impressió que em va fer la lectura, a *Le Monde*, d'aquell discurs d'investidura. Un discurs molt arriscat (Mendès France va rebutjar els possibles vots del Partit Comunista Francès, que va acusar de solidaritzar-se amb l'enemic vietnamita i de negar-se a retre homenatge a "*ceux qui pieusement sont morts pour la patrie*"), un discurs d'una gran noblesa, d'una gran intel·ligència política.

Així, doncs, puc dir que amb aquell discurs del juny de 1954 es va encetar el meu interès per la vida política francesa, el qual em va portar a llegir dos o tres diaris cada dia, contrastant les opinions d'uns i altres, editorialistes o comentaristes polítics. Vaig començar a comprar llibres de política sobre els partits, els sindicats, les institucions de l'estat, sobre els personatges d'aquell món que acabava de descobrir.

Vaig conèixer el món polític francès abans que el nostre, la qual cosa no té cap mèrit, tenint en compte quin era el panorama polític de l'Espanya franquista al 1954. Sabia, sí, coses que m'havien explicat a casa. Sabia coses de la guerra, de la resistència, de les nostres llibertats, de les nostres institucions, que ens havien estat arrabassades, però el fet és que m'era molt més atractiu, infinitament més atractiu, i còmode, tot cal dir-ho, un personatge com Pierre Mendès France, que no pas un polític, posem per cas, com el senyor Coll i Alentorn, el qual recordo de quan, els anys 40, solia venir a casa "a fer política", com deia el meu pare. Per mi, aquell temps, la política, el descobriment de la política, era anar a l'Institut Français, aleshores a la Gran Via, a llegir els diaris i revistes francesos per saber què deien del meu heroi, el senyor Pierre Mendès France.

Ara bé, descobrir la vida política en una edat relativament tendra, amb un heroi com Mendès France, té els seus avantatges i els seus inconvenients. Els avantatges són prou evidents i no cal insistir-hi; els inconvenients també són prou clars: de Mendès France, en surt un cada cinquanta anys o cada segle i, mentrestant, corres el risc de trobar-te amb un personal que et faci avorrir la política. I això és el que em passa amb el vell Mitterrand, amb el senyor Pasqua, amb el senyor Jupé, amb el senyor Chirac, amb el senyor Balladur i fins i tot, i sobretot, amb el senyor Jack Lang. I amb el senyor Berlusconi *e tutti quanti*. I —aquí és on volia arribar— amb el senyor Barrionuevo i companyia.

Sí, al meu heroi Mendès Frances, li hagués caigut a sobre una mil·lèsima part de la merda que ha caigut a sobre el senyor Barrionuevo, no s'ho hauria pensat ni cinc segons a presentar la renúncia a l'escó de diputat de l'Eure, de persona *aforada*, afranquida, i així poder-se defensar ("*Me siento indefenso*"), diu el senyor Barrionuevo) com un ciutadà més. En canvi, aquest senyor Barrionuevo s'aferra al seu escó, a la seva condició de persona *aforada*; desafia el jutge Garzón que l'acusi o que el faci comparèixer com a testimoni al sumari (i així el cas passaria al Suprem). I no content amb això, acusa el jutge de fer joc brut, de no actuar basant-se en objectius "*limpios y claros*", mogut per una "*enemistad personal*" envers ell, el pobre senyor Barrionuevo. Els confesso que fa temps que no veia una defensa tan barroera i, en definitiva, tan patètica d'un ministre d'Interior d'un govern democràtic i socialista. Els nois del PP haurien de fer-li un monument. I mentrestant, el famós senyor X s'ho mira i calla. **Joan de Sagarra**